אגרות הראי"ה – כרך ב' – אגרת תריג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ב' מרחשוון תרע"ד – יפו
נמען: הרב אלעזר משה אייזנשטאט, פטרבורג

בסכסוך בין ב' ל-י': הרב קוק כבר פסק שב' חייב לעמוד לדין בבית דין מוסכם, אבל אי אפשר להטיל עליו תשלום בלי סכום ובלי בירור. אף שב' לא נהג כשורה, 'לא תטה משפט אביונך' – גם 'אביון מן המצוות'. צריך לשמוע את שני הצדדים.

עיקרי הדברים

- בירור משפטי לפני חיוב.
- 'לא תטה משפט אביונך'.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ב' מ"ח תרע"ד[4]

כ'[5] הדרת ידידי הרב הגדול בתורה וחכמה אוצר נחמד מר אלעזר משה ד"ר[6] אייזנשטאדט [הרב ד"ר משה אליעזר אייזנשטאדט, רב העדה בסנקט פטרבורג] שליט"א[7], רב העדה בקמ"ר[8] ספ"ב[9], שלו'[10] וברכה.

יקרתו מי"א תשרי העבר הגיעה לידי, וע"ד[11] הסכסוך של ד' ב', לא הודיע לי כ"ת[12] את הסכום כמה דורש ממנו מר י. והלא כבר החלטתי בפס"ד[13] שמחוייב ב' לעמוד לדין בב"ד[14] המרוצה על כל התביעות הממוניות, וכמה פעמים אמרתי שיבורר להם מצדם שופטים, ואכריח גם את ב' שיבור מצדו, והבוררים יחליטו דבר, ובכל עז נתאמץ שיצא דבר המשפט אל הפועל בע"ה[15]. אבל להטיל על ב' תשלומין בלא קצבה, ובלא בירור משפט, זהו דבר שא"א[16]

---

1 ב"ה – ברוך השם
2 עה"ק – עיר הקודש
3 ת"ו – תבנה ותכונן
4 תרע"ד – השנה תרע"ד (1913/1914)
5 כ' – כבוד
6 ד"ר – דוקטור
7 שליט"א – שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 בקמ"ר – בקרית מלך רב (כינוי לעיר בירה)
9 ספ"ב – סוף פרק ב
10 שלו' – שלום
11 וע"ד – ועל דבר
12 כ"ת – כבוד תורתו
13 בפס"ד – בפסק דין
14 בב"ד – בבית דין
15 בע"ה – בעזרת השם
16 שא"א – שאי אפשר

כלל. כי אע"פ[17] שבכלל בכל אופן התנהג שלא כשורה בזה, אבל לא תטה משפט אביונך [שמות כג, ו; מכילתא שם] דרשו חז"ל[18] גם באביון מן המצות. ולעולם צריכים להביט על משפט הצדק הדורש בירור משני הצדדים.

והנני בזה חותם ברגשי כבוד וברכה נאמנה

ידי"ע

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

17 אע"פ - אף על פי

18 חז"ל - חכמינו זכרונם לברכה